

Voedselovergevoeligheid

kinderen en volwassenen

Voorkeursmoment voor verwijzing naar de diëtist:

- indien diëtistisch onderzoek, vooral betreffende de diagnostiek, gewenst is. De belangrijkste onderdelen hiervan zijn:
 - beoordeling van de voeding op volwaardigheid
 - in kaart brengen van de relatie tussen voeding en klachten
 - samenstellen diagnostisch eliminatie dieet
 - begeleiding bij de eliminatie-provocatieprocedure.
- indien aanpassing(en) van de voeding nodig zijn
- indien er problemen zijn met vervangingsproducten en/of dieetpreparaten
- bij vragen van de patiënt.

Relevante gegevens voor de diëtist:

- diagnose: (verdenking) voedselovergevoeligheid (voedselallergie en niet allergische voedselovergevoeligheid) met, indien mogelijk, vermelding van (verdachte) voedingsmiddelen (allergenen/triggers), eventuele comorbiditeit/differentiaal diagnose
- symptomen met ernst en frequentie:
 - gastro-intestinale klachten zoals braken, kolieken, buikpijn, misselijkheid, krampen, diarree en obstipatie, maar ook het orale allergiesyndroom
 - dermatologische verschijnselen zoals verergering van constitutioneel eczeem, urticaria, jeuk, exantheem (erythemateuze rash), angio-oedeem
 - luchtwegklachten zoals astma, allergische conjunctivitis, allergische rhinitis
 - andere klachten/verschijnselen zoals anafylactische shock en voedselweigering of aversie (in de meeste gevallen is meer dan 1 orgaansysteem betrokken bij de reactie)
- laboratoriumgegevens/immunologisch onderzoek:
 - bloedonderzoek: totaal IgE, specifiek IgE voor voedingsmiddelen, inhalatieallergenen, zoals pollen en latex (in verband met eventuele kruisallergie)
 - huidtesten: priktesten (HEP en/of prick-to-prick), plaktesten (SAFT)
- interpretatie van de uitkomsten per allergeen, waarbij de klinische relevantie doorslaggevend is voor eliminatie.
- medicatie: antihistaminica, cromoglycaten, corticosteroïden, luchtwegverwijders en epiferine (adrenaline)
- overig:
 - risicoprofiel (aanwezigheid van een atopische aandoening in het verleden of heden en/of één of meer 1e graadsfamilieleden met een atopische aandoening).

Doelstelling behandeling diëtist:

- bijdrage leveren aan de diagnostiek van voedselovergevoeligheid
- verminderen van de symptomen
- het niet onnodig beperken van de voedselinname, eventueel voorstel voor herintroductie of provocatie van verdachte allergenen/triggers
- het leren vermijden van het betreffende allergeen
- handhaven/bereiken van een volwaardige en leeftijdsadequate voeding
- bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven.

Dieetkenmerken:

diagnostische fase

- diagnostische eliminatie of beperking van verdachte voedingsmiddelen en zo nodig inpassen van vervangende (dieet)producten en/of dieetpreparaten
- provocatie (open of dubbelblinde) en/of herintroductie (bulk of in opklimmende hoeveelheid)

behandeling

- therapeutische eliminatie of beperking van allergenen/triggers waarvoor voedselovergevoeligheid is aangetoond
- waarborgen volwaardige en leeftijdsadequate voeding (eventueel suppletie van vitaminen, mineralen, spoorelementen en enzymen)
- informatie over voedingsmiddelen die de betreffende allergenen/triggers bevatten en zo nodig inpassen van vervangende dieetpreparaten, zoals:

- algemene informatie omtrent voedselovergevoeligheid
- dieetinformatie
- etikettering
- praktische informatie

Behandeltijd:

- zorgniveau 3, zie 'werkwijze diëtist'.

Bijzonderheden:

- een therapeutisch eliminatiedieet dient regelmatig geëvalueerd te worden aangezien voedselovergevoeligheid van voorbijgaande aard kan zijn, zich kan uitbreiden (kruisallergie) en bovendien zal bij een kind in de groei de voedingsbehoefte wijzigen
- www.pollennieuws.nl (d.m.v. beeld en geluid duidelijke uitleg omtrent luchtwegallergie en bovengenoemde onderzoeken).

Bronnen:

Turnbull JL, Adams HN, Gorard DA. The diagnosis and management of food allergy and food intolerances. *Alimentary Pharmacology and Therapeutics* 2015; 41: 3-25.

Kneepkens, dr C.M.F. eindredactie Werkboek Kinderallergologie. VU-University Press; 2014.

Derksen, J.W.M., Gerth van Wijk, R., Smithuis, L.O.M. Het Allergieboek. Bohn, Stafleu van Loghum; 2010

Merkun-Wieland HG, Sutter D.D. Hulp bij het stellen van de diagnose voedselovergevoeligheid: de diëtist uw voedingspecialist. *Nederlands Tijdschrift voor Allergie&Astma* 2012; 12: 16-19.

Venter C, Laitinen K, Vlieg-Boerstra B. Nutritional aspects in diagnosis and management of food hypersensitivity - the dieticians role. *Journal of Allergy* 2012: article ID 269376: 11 pages.

dieetbehandelingsrichtlijn: "Allergische Voedselovergevoeligheid bij volwassenen en kinderen vanaf 1 jaar", van Uitgevers 2010

*De actualisering van **Voedselovergevoeligheid bij kinderen en volwassenen** is gerealiseerd door Berta Beusekamp, diëtist Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) en Nederlands Astmacentrum Davos en Sacha Visser, diëtist Allergologie Praktijk Arnhem; beiden mede namens de Diëtisten Alliantie Voedselovergevoeligheid (DAVO)*